

Este responsabilă (și) comunitatea științifică de criza sectorului?

C. Tobescu

Recentul blocaj al licitațiilor de masă lemnoasă (sfârșitul anului 2015) a pornit de la o listă de prețuri de referință, diferențiate științific (a se citi cu ghilimele!), pe specii, sortimente și grade de exploatabilitate. Doar că din metodologia de calcul, între același sortiment de lemn pe picior, între gradul I și gradul V de accesibilitate, G1 - rășinoase, diferența era de 150 lei; la stejari, aceeași diferență ajungea la peste 300 lei/m.c. Evident, nu trebuia prea multă știință ca să sesizezi absurditatea prețurilor și faptul că acestea vor conduce la blocajul licitațiilor.

Și, totuși, a durat 2 luni de zile, timp în care nu s-a discutat mai nimic despre metodologia de calcul a prețurilor de referință. După 2 luni de zile, a apărut o nouă listă de prețuri de referință, de data aceasta și cu diferențiere pe județe, cu ecart mai mic pentru același sortiment G1 de lemn pe picior pe grade de accesibilitate, dar de data aceasta cu diferențe uriașe între județe. Ecartul între același G1 la Suceava și Caraș Severin, la rășinoase, este de 140 lei/m.c., iar la stejari trece de 300 lei/m.c. Ce putem spune altceva, decât o nouă eroare grosolană a metodologiei “științifice” de calcul a prețurilor de referință?

Singurul lucru bun: aceste prețuri de referință greșite sunt bune, pentru că sunt suficient de mici astfel încât să se poată licita pornind de la acest nivel. Evident, aceste prețuri nu mai au nimic de referință, sunt bune că sunt mici, așa cum au fost bune în toți acești ani prețurile de pornire la licitații pentru că erau

suficient de mici. Dar a apărut altă problemă: dacă prețurile sunt mici, cum să se desfășoare licitația astfel încât să fie evitată cartelizarea agenților economici, care ar putea astfel să cumpere masă lemnoasă subevaluată?

În discuțiile care au urmat, au fost identificate metode mult mai bune de calcul al unui preț de referință bazat pe metoda “valorii reziduale”, pornind de la prețurile sortimentelor de masă lemnoasă FASONATĂ din piață. Prin scăderea cheltuielilor de exploatare și, eventual, a celor de transport pe drumurile forestiere, se poate ajunge la o marjă a prețurilor de referință: un preț minimal, sub care administrația silvică să nu vândă masă lemnoasă și un preț maximal, care să indice risc de tăieri ilegale dacă este depășit.

Metodele de licitație recomandate: licitația crescătoare cu preț de rezervă sau licitația descrescătoare. Bine, dar toate aceste metode de calcul a prețurilor de referință și metode de licitație nu sunt noutăți. De ce nu au fost transpuse în practica silvică și reglementari? De fapt, aici voiam să și ajung: de ce administrația silvică, organizațiile profesionale, Ministerul, nu solicită soluții comunității științifice și de ce comunitatea științifică nu răspunde provocărilor venite dinspre viața reală? Dacă Romsilva nu a avut capacitatea de a produce un algoritm de calcul logic, transparent, de ce nu a formulat această cerință și nu a apelat la competențele celor din comunitatea științifică pentru a rezolva problema?

În ultimii ani, sectorul forestier a fost răvășit

de crize: cum ar trebui să se vândă masa lemnoasă - ținând cont și de problema combaterii tăierilor ilegale și a valorificării superioare a masei lemnoase - pe picior sau fasonat? Avem un nou Cod Silvic care solicită metodologii de calcul a contravalorii funcțiilor de protecție ale pădurii, identificarea beneficiarilor direcți și indirecti ai acestor funcții, metodologii de compensare a restricțiilor impuse proprietarilor de păduri, cuantificarea și valorificarea certificatelor de carbon pe baza bilanțului pădurii, noi norme tehnice ș.a.m.d. Avem un nou P.N.D.R. (Program Național de Dezvoltare Rurală), în care a trebuit să susținem măsuri pentru domeniul pădurilor, măsuri pe care nu am reușit să le promovăm și din lipsa fundamentării științifice.

S-a discutat și despre necesitatea restruc-turării Romsilva, prin separarea funcției de administrare a pădurii de cea de operator economic: celebrele articole 74 și 75 din HG-924-2015. Însă, în înțelesul Codului Silvic, administrarea pădurilor are cu totul altă definiție decât cea din HG-924-2015. Putem vorbi de o lipsă de performanță a Romsilva comparativ cu administrațiile private? Sau cu alte administrații silvice de stat din Europa? Cu siguranță că da! Dar care ar trebui să fie indicatorii de performanță pentru Romsilva? Și pentru administrațiile silvice private?

Zilele acestea discutăm despre cum ar trebui transpuse în regulamentul de vânzare a masei lemnoase principiile de valorificare cuprinse în Codul Silvic - o discuție deloc simplă, unde iarăși este nevoie de modele. Avem datele Inventarului Forestier Național, care este o realizare remarcabilă; aceste date despre starea pădurilor ridică foarte multe întrebări: de ce valorificăm atât de puțin din creșterea pădurii și, în același timp, avem atât de multe tăieri ilegale? Este ceva greșit în silvotehnică, în bazele de amenajare, în practica silvică?

Foarte multe discuții, dar care nu au fost și discuțiile comunității științifice; aici este problema! Constatarea este că lumea științifică - poate că nu toată, dar măcar o bună parte a

ei - este decuplată de realitatea din sector, de necesitățile reale ale pădurii din prezent. Uneori, aceasta (sau, mă rog, o parte a ei) pare mai ocupată să infirme rezultate concrete, imediate - a se vedea cazul IFN - vizibile pentru toată lumea, inclusiv cea ne-silvică, în loc să-și suflece mânecile și să răspundă - solicitat sau nu - necesităților din sector. Iar de făcut nu este puțin, ca să nu mai vorbim și de faptul că de acolo ar trebui să vină informațiile noi, inovațiile sau soluțiile pentru diferitele probleme. În plus, dacă nu vorbește despre problemele reale, comunitatea științifică va ajunge să trăiască într-un turn de fildeș al propriilor reviste de specialitate. Care, pe de altă parte, devine contradictoriu cu finanțarea din fonduri de stat, condiții în care statul ar trebui să aibă beneficii de pe urma activităților conexe ale comunității științifice.

Așadar, comunitatea științifică nu vorbește despre aceleași probleme despre care discută administrația silvică, organizațiile profesionale, Ministerul, iar dacă nu vorbim despre aceleași probleme, nu există dialog. Fără acest dialog și fără aportul de expertiză al comunității științifice, ajungem la acel G1 "științific" care a blocat licitațiile în toată țara. Perioada de tranziție spre capitalism se cam încheie, iar în locul festivismelor și al orgoliilor lipsite de substanță, al izolării de restul lumii forestiere cu care s-a venit din comunism trebuie construit ceva serios, durabil, bazat în primul rând pe onestitate. De ce fără onestitate nu se poate? Pentru că celebrele înțelegeri de afaceri finalizate printr-o strângere de mână sunt girate de fapt de interesul reciproc. Iar între doi jucători, excesul de driblinguri nu poate să se situeze în această zonă, indiferent de cât de abil ar fi dribleurul sau de lent fundașul: până la urmă se ajunge la fault și la intervenția arbitrilor, cum s-a și întâmplat recent.

Legătura dintre administrația silvică, asociațiile profesionale, politicile și strategiile pentru sector și comunitatea științifică o fac grupurile de dialog, oamenii "punte" integrați în ambele laturi și, mai ales, media profesio-

ală. Invit cu toată deschiderea membrii comunității științifice să folosească Fordaq ca mediu de comunicare între toate părțile implicate în viața sectorului. Această criză profundă va schimba radical domeniul pădurilor. Vă invit să discutăm cum vedem acest sector peste 5 ani și peste 10 ani de acum încolo. Aceasta chiar este o întrebare serioasă pentru comunitatea științifică din România!